

Verksamhetsrapport delår 2 2024

Valnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Sammanfattning av de väsentligaste händelserna	3
3 Målanalys	3
3.1 Att genomföra val till Europaparlamentet 2024 på ett rättssäkert och effektivt sätt	3
3.2 Att verka för ett ökat valdeltagande.....	4
4 Periodens resultat och årsprognos	5
4.1 Resultat	5
5 Periodens investeringar och årsprognos	6
6 Förväntad utveckling	6
7 Uppföljning privata utförare	7
8 För verksamheten viktiga nyckeltal	7

1 Inledning

Gävle kommuns valnämnd är lokal valmyndighet. Det innebär bland annat att nämnden utser och utbildar röstmottagare, beslutar om vallokaler, arrangerar förtidsröstning och svarar för den preliminära räkningen av rösterna på valkvällen. Valnämnden har som uppdrag att på lokal nivå ansvara för genomförandet av allmänna val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige, val till Europaparlamentet, samt folkomröstningar. Detta ska ske i enlighet med gällande lagar och bestämmelser så som vallagen, kommunallagen, samt lagen om kommunala folkomröstningar eller liknande förfaranden.

Under perioden 2024-2027 genomförs val till Europaparlamentet år 2024 och val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige år 2026. Under tertiäl 2 maj-augusti 2024 genomfördes val till Europaparlamentet.

2 Sammanfattning av de väsentligaste händelserna

Under tertiäl 2 maj-augusti 2024 har valnämndens kansli arbetat med den slutgiltiga planeringen och sista förberedelserna inför valet till Europaparlamentet. Förtidsröstningen startade 22 maj 2024 och pågick fram till och med valdagen den 9 juni 2024.

Följande aktiviteter har i huvudsak bedrivits:

- Risk- och sårbarhetsanalys inför val till Europaparlamentets - löpande arbete
- Rekrytering av röstmottagare - pågick fram till och med valdagen
- Förberedelser av val- och röstningslokaler
- Utbildning av röstmottagare
- Genomförande av förtidsröstning under perioden 22 maj till och med valdagen den 9 juni 2024
- Valdagen 9 juni 2024
- Valnämndens preliminära rösträkning 12 juni 2024

3 Målanalys

3.1 Att genomföra val till Europaparlamentet 2024 på ett rättssäkert och effektivt sätt

Nämndens/bolagets verksamheter

Valnämnden ansvarar för kommunens uppgifter i samband med val. Det innebär bland annat att nämnden ansvarar för att röstmottagningen och den preliminära rösträkningen sker på ett rättssäkert och lagenligt sätt. Nämnden svarar under planeringsperioden för två val. Den 9 juni 2024 var det val till Europaparlamentet. Då Valnämnden inte har någon egen personal, nyttjas personal från sektor Styrning och stöd inför och under valåret. Dessa personer bildar valkansliet och får olika funktioner kopplade till valets genomförande. Under 2026 är det val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige.

Som stöd för att säkerställa genomförandet av valet till Europaparlamentet 2024 hanterades på ett rättssäkert och effektivt sätt togs en risk- och sårbarhetsanalys fram i samarbete med berörda avdelningar. Den innehåller en beskrivning av en mängd risker kopplat till valets genomförande. De rutiner och arbetssätt som har tagits fram har kunnat bearbetats med stöd från risk- och sårbarhetsanalysen och på så vis säkerställa rättssäkerheten och effektiviteten vid genomförandet av valet.

Den nya lagstiftningen från 2018 för ökat skydd av valhemligheten ställer höga krav på ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade val och röstningslokaler. Med bakgrund mot

utmaningarna med långa köer vid valen 2022 anpassades öppettider och lokaler för förtidsröstningen med fokus på en ökad tillgänglighet för väljarna inför valet till Europaparlamentet 2024. Även en del vallokaler byttes ut.

Samtliga röstmottagare som arbetade vid valet deltog vid en obligatorisk utbildning. Det hölls ca 10 utbildningstillfällen som genomfördes av valsamordnare och valarbetare vid valkansliet.

Röstmottagarna som arbetat i val- och röstningslokalerna har fått möjlighet att lämna in synpunkter till valnämnden via en utskickad enkät. Genomförandet av valet till Europaparlamentet kommer delges nämnden i en separat rapport och utvärdering. Rapporten kommer också innehålla redogörelse för röstmottagarnas synpunkter samt eventuella förslag på förbättringsåtgärder inför kommande val.

Analys av indikatorerna

Målet följs inte upp utifrån någon indikator.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Målet följs inte upp utifrån någon indikator		—		

3.2 Att verka för ett ökat valdeltagande

Nämndens/bolagets verksamheter

Det följer av Valnämndens reglemente att nämnden vid genomförande av allmänna val och folkomröstningar ska verka för ett högt valdeltagande under goda och demokratiska former. Valdeltagandet kan bland annat påverkas av tillgänglighet av val- och förtidsröstningslokaler samt informationstillgången för väljare om var, när och hur röstning kan genomföras, vilket ligger inom nämndens ansvar.

Med bakgrund mot utmaningarna med långa köer vid valen 2022 anpassades öppettider och lokaler för förtidsröstningen med fokus på en ökad tillgänglighet för väljarna inför valet till Europaparlamentet 2024.

Bland annat förändrades och förstärktes öppethållandet på helgtid, byte av ett flertal förtidsröstningslokaler gjordes för att få tillgång till större lokaler, samt att bemanningen förstärktes i dessa förtidsröstningslokaler. Dessa anpassningar utfördes för att öka tillgängligheten samt för att skapa incitament för väljarna till förtidsröstning innan valdagen, och på så sätt även avlasta vallokalerna på valdagen. Beslut kopplat till val- och röstningslokaler har tagits i nämnden 2023-11-24 och 2024-02-16 (Dnr 23VN17).

Valdeltagande vid Europaparlamentet 2024 i Gävle kommun var 48,31% (-4,42 från valet 2019). Valdeltagande hela landet var 53,39% (-1,88 från valet 2019).

Analys av indikatorerna

Målet följs inte upp utifrån någon indikator.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Målet följs inte upp utifrån någon indikator		—		

4 Periodens resultat och årsprognos

4.1 Resultat

Resultat och helårsprognos

(Tkr)	Utfall 2408	Utfall 2308	Budget 2408	Budget helår 2024	Prognos helår 2024 före åtgärder	Åtgärd/effekt	Prognos helår 2024 efter åtgärder
Verksamhetens intäkter	1712,6	0,0	1350,8	2026,2	3082,7		3082,7
Personalkostnader	-4215,1	-44,5	-2976,6	-3107,0	-4257,5		-4257,5
Övriga kostnader	-1114,5	-187,9	-1330,0	-1529,2	-1435,2		-1435,2
Avskrivningar/nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Internränta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Resultat före kommunbidrag	-3617,0	-232,4	-2955,8	-2610,0	-2610,0		-2610,0
Kommunbidrag	1740,0	262,0	1740,0	2610,0	2610,0		2610,0
Resultat efter kommunbidrag	-1877,0	29,6	-1215,8	0,0	0,0		0,0
Extraordinära kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Årets resultat	-1877,0	29,6	-1215,8	0,0	0,0		0,0
Investeringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0

Analys med förslag till åtgärder

Orsak till avvikelse	Avvikelsebelopp (mnkr)	Förslag till åtgärd	Effekt (belopp, mnkr)

Resultatanalys

Årsprognosen sätts till 0. Driftsbidraget är högre än beräknat, men även högre kostnad för personal som jobbar på andra avdelningar vars lönekostnad avseende valet har bokats om till nämnden.

5 Periodens investeringar och årsprognos

Några större investeringsbehov föreligger inte under verksamhetsåret. Mindre investeringar gjordes inför valperioden 22 maj till 9 juni vad det gäller komplettering av valmaterial och åtgärder för att säkerställa tillgänglighet och information med syfte att undvika flaskhalsar och köbildning i röstmottagningsställena.

6 Förväntad utveckling

I den svenska valgeografin är valkretsarna indelade i valdistrikt. Enligt 4 kap. 17 § vallagen ska ett valdistrikt omfatta mellan 1000 och 2000 röstberättigade personer (om det inte finns särskilda skäl att överstiga eller understiga detta). Inför val till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2026 finns skäl att tro att flera valdistrikt kan komma att överstiga den gränsen. Därför kommer en förändring av valdistriktsindelningen i Gävle kommun inför valen 2026 med största sannolikhet behöva ske.

En förändring av valdistriktsindelningen är en tidskrävande process och därför bör detta arbete inledas redan under hösten 2024, med alla berörda parter. Förslag på valdistriktsindelningen ska skickas från valnämnden till kommunfullmäktige för beslut, för att sedan skickas till Länsstyrelsen för slutligt beslut senaste 1 december 2025.

7 Uppföljning privata utförare

I samband med genomförande av val till Europaparlamentet 2024 har PostNord avropats som leverantör av tjänster för daglig upphämtning och sortering av förtidsröster, samt leverera förtidsrösterna till vallokaler i kommunen på valdagen. Avtalet gäller PostNords Valtjänster 2024 med dnr 24VN6-3. Inga avvikelser utifrån avtalet finns att rapportera.

Upphämtning, sortering, samt leverans av förtidsröster till vallokaler finns med och hanteras genom nämndens risk- och sårbarhetsanalys inför val. Momenten upphämtning och leverans är delar i utbildningen som samtliga röstmottagare genomgår inför arbete vid valet.

8 För verksamheten viktiga nyckeltal

Nyckeltal	2020 Utfall	2021 Utfall	2022 Utfall	Utfall 2023	Progno s 2024	2024 plan	2025 plan	2026 plan

Valnämnden har inga nyckeltal att följa upp utifrån sin verksamhetsplan.